

СИНОНІМІЯ В ЛІНГВІСТИЦІ ТЕКСТУ ЯК ОЗНАКА РОЗВИТКУ ЧИ НЕУПОРЯДКОВАНOSTІ ТЕРМІНІВ?

Ірина КОЧАН

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра українського прикладного мовознавства,
вул. Університетська, 1/233, Львів, Україна, 79001,
тел.: (0 322) 239 47 55*

Розглянуто виявлені синоніми в лінгвістиці тексту, здійснено спробу їх аналізу, доцільності існування, доречності функціонування у науковій та навчальній дисципліні. Показано різнобій у позначенні наукових понять у шкільних та вишівських підручниках у подачі матеріалу про текст. Виокремлено міркування професора Ф. Бацевича щодо деяких із них.

Ключові слова: терміни лінгвістики тексту, синонімія, українська мова.

Окреслення проблеми. Кожна наука проходить етап свого зародження й становлення. У цей період накопичуються слова на позначення наукових понять, які згодом проходять через свідомість людей, що ними послуговуються, відбувається певна апробація, пересіювання, відшліфовування, осмислення, і нарешті, фаховий відбір тих назв, які найбільш точно позначають наукові поняття, тобто формується термінна система.

Лінгвістика тексту як одна із молодих наук, що зародилася всередині 50-х років ХХ століття, сьогодні перебуває саме в такому стані, коли термінний фонд лише формується, удосконалюється, шліфується. Такий процес супроводжується наявністю кількох номінацій на позначення того чи іншого наукового поняття, тобто утворенням синонімів. Наявність синонімів у термінолексичі традиційно трактують як негативну ознаку. Цю думку підтримують А. Коваль, А. Д'яков, Є. Толикіна. Вони рекомендують якнайшвидше вилучити всі синоніми з терміносистем та уніфікувати їх. Інші (В. Даниленко, О. Ахманова) стверджують, що термінні синоніми дуже корисні, бо кожен по-різному розкриває значення поняття. Їх наявність слушно розцінюють як недостатню упорядкованість термінології. Уніфікація термінологічних систем вимагає відбору такого терміна, який би найбільш точно відповідав позначуваному поняттю.

Тому спробуємо розглянути процес формування терміносистеми лінгвістики тексту щодо наявності в ній кількох чи низки термінів на позначення одного й того ж поняття у конкретних групах термінів.

Мета статті: виявити факти неоднакового позначення понять лінгвістики тексту, з'ясувати відношення між такими термінами, доцільність їх уживання в науці. Чи справді це синоніми, чи випадкові слова, якими послуговуються у цій галузі знань, не знаючи точного змісту тієї чи іншої лексики.

Стан дослідження проблеми. Вперше торкнулася цієї проблеми О. Селіванова у книзі “Основы лингвистической теории текста и коммуникации”, яку рецензував Ф. Бацевич і дав цій праці путівку в життя. Авторка монографії навела приклади таких синонімічних ланцюжків, які з'явилися або в різний час, або одночасно у думках різних науковців.

А питання термінної синонімії домінує майже в усіх дисертаційних працях, де розглянуто й детально описано галузеві терміносистеми. Дослідники виділяють синонімічні відношення на рівні гіперо-гіпонімії (квазісинонімії), меронімії (партонімії), холонімії. Квазісиноніми (лат. *quasi* – майже, приблизно), тобто терміни з близькими, але не тотожними лексичними значеннями, які не взаємозамінні в подібних контекстах. До таких відносимо терміни у родо-видових відношеннях. **Меронім** – це об'єкт, що є частиною іншого. **Холонім** – це об'єкт, який містить у собі інше.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, термін **лінгвістика тексту** увів румунський учений Е. Коссеріу в середині 50-х років, видавши книгу “Lingvistica dell' testo”. Однак дослідження тексту спочатку називали **суперсинтаксисом** (В. Дресслер), **макросинтаксисом** (З. Харріс), **гіперсинтаксисом** (Б. Палек) як частину граматики. На сьогодні усталився термін Е. Коссеріу.

Відомо також, що синоніми в терміносистемах – явище небажане, однак цілком реальне, оскільки різними термінами позначають ті самі поняття. Синонімія в термінології свідчить про період становлення науки. Лінгвістика тексту як одна з молодих мовознавчих галузей також містить такі синоніми. Термін **надфразна єдність** запропонував Л. Булаховський. Цей термін має у мовознавчій літературі синоніми: **прозаїчна строфа** (Г. Солганик), **складна синтаксична єдність** (М. Жовтобрюх), **складне синтаксичне ціле** (М. Поспелов), **мікротекст** (Т. ван Дейк), **текстема** (В. Кох), **гіперсинтаксема** (ЛІЕ) тощо. Сьогодні на позначення одиниці тексту уживають паралельно два терміни: **складне синтаксичне ціле** та **надфразна (надфразова) єдність**. Їх уважають абсолютними синонімами. Обидва терміни позначають «композиційно-синтаксичну конструкцію, в якій об'єднується кілька речень, фраз і навіть абзаців, що мають повну змістову завершеність і структурну єдність, яка досягається використанням лексичних, граматичних та інтонаційних засобів...» [4: 219]. У шкільних підручниках домінує термін «складне синтаксичне ціле», прив'язуючи таким способом текст до синтаксису як його найвищу одиницю. Інші терміни не мають практичного застосування в українському мовознавстві.

Немає єдиного терміна і на позначення **категорій тексту**. Їх іменують: **ознаками тексту** (І. Ковалик), **критеріями тексту** (С. Тичер, М. Мейер), **критеріями текстуальності** (Р. Богранд та В. У. Дресслер), і трактують як «кваліфікаційну (типологічну) ознаку, що притаманна всім текстам» [6, т. 2: 28]. До речі, шкільна програма оперує лише поняттями *ознаки тексту*, а не категорії, дослівно: «Текст як

середовище функціонування мовних одиниць. Основні *ознаки* тексту: *зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність*. Текст у професійному спілкуванні». Звичайно, що в школі не оперують поняттям «категорія», і тому професор І. Ковалик, орієнтуючись на школу, і фактично проторувавши шлях цієї нової дисципліни в середні навчальні заклади, називав категорії тексту ознаками [7]. Однак, з іншого боку, що сприяє плутанині та підміні одних понять іншими. **Критерій** (від лат. *critērium*, яке зводиться до грец. *κρίτήριον* – здатність розрізнення; засіб судження, мірило, пов'язаного з грец. *κρίνω* – розділяю, розрізняю) – мірило, вимоги, випробування для визначення або оцінки людини, предмета, явища; ознака, взята за основу класифікації [12]. *За словником української мови*, підстава для оцінки, визначення або класифікації чогось; мірило [11, т. 4.:349]. **Фактор** – (лат. *facere* – «діяти», «виробляти», «примножувати») – умова, рушійна сила будь-якого процесу, явища; чинник [13]. *Ланцюжок: ознака–категорія–чинник–фактор мають лише умовну дотичність через завуальовану сему «те, що вирізняє», і, очевидно, є різними термінами.*

Професор Ф. Бацевич диференціює поняття «категорії» та «ознаки». Як зазначив учений, “кожен із дослідників може вбачати ці ознаки в найрізноманітніших виявах, категоріях, одиницях тощо” [1: 37–38]. Автор нового підручника з лінгвістики тексту пропонує усі категорії тексту поділити на групи: *формально-структурні* (зчеплення, інтеграція, прогресія, стагнація); *семантичні* (онтологічно-семантичні: час і простір); *змістово-семантичні* (людина, річ, стан речей, подія, випадок, факт, оцінка) і *прагматичні* (точка зору, емпатія, імплікація, модус, модальність), що є цілком новим у науковій літературі. Отже, синонімами вони аж ніяк не є, бо позначають різні поняття.

Традиційно категорії тексту поділяють на категорії змісту і форми. До першої зараховують: *інформативність, модальність, цілісність, автосемантию, континуум* та ін. До другої належать категорії *зв'язності, членування, завершеності*. Цей поділ умовний, оскільки всі категорії мають і змістові, і формальні складники. В. Одинцов виділив також 2 категорії: *змісту і форми*. До першої відніс зміст (предмет мовлення), тему, ідею твору; до категорій *форми* – композицію, мову, прийоми зображення. А сюжет поєднує категорії змісту і форми. Але це стосується лише художніх текстів [9].

Існує також поділ на *визначальні і невизначальні* категорії. До перших належать категорії *подійності* (основу кожного тексту становить певна подія, що розгортається в часі та просторі), *суб'єктності* (текст створюється тим чи тим суб'єктом), *об'єктності* (текст завжди має свого адресата), *часу* (в тексті все розгортається в певному часі) та *місця* (кожний текст пов'язаний з конкретним місцем). А до невизначальних – *цілісності, зв'язності, дискретності, інформативності* тощо.

Існує також поділ текстових категорій на *основні* (інформативність, комунікативність), *внутрішні* (зв'язність, цілісність, членованість) і *текстово-дискурсивні* (референційність, інтерсуб'єктивність, інтертекстуальність) [8: 23].

Варто зауважити, що кількість категорій та їх назви значно вирізняються у дослідників. Зокрема І. Гальперін виділив **категорії тексту**, які він назвав граматичними: *континуум, когезія, ретроспекція і проспекція, інтеграція, інформативність*. У

радянській лінгвістиці цей підхід вважали основним (базовим) для розвитку цілого напрямку досліджень лінгвістики тексту [3; 4].

У професора І. Ковалика: *цілісність; зв'язність; членність; лінійність інформативність; модальність; структурно-смілова завершеність*. На його думку, це ознаки тексту [7].

В О. Селіванової є категорії *цілісності, дискретності (членування), інформативності, зв'язності, континууму, референційності, антропоцентричності, інтерактивності, інтерсеміотичності* тощо [9]. Як бачимо, не усі терміни на позначення категорій збігаються. Це також не синоніми, а така розбіжність свідчить лише про наукові пошуки, які, очевидно, лише з часом набудуть якоїсь конкретизації.

У сучасній лінгвістиці виділяють такі категорії тексту, як *зв'язність, або когезія; завершеність; членування; інформативність; інтеграція; предикація; континуум; автосемантия; ретроспекція; проспекція; модальність; антропоцентричність; локально-темпоральна співвіднесеність; концептуальність; прагматична спрямованість; цілісність; лінійність*. Вважаємо, що категорії зв'язності, когезії та когерентності перебувають між собою у гіперо-гіпонімічних відношеннях, тобто є квазісинонімами, або неповними синонімами.

Незважаючи на те, що текстові категорії активно досліджують вчені, багато з перелічених категорій ще не отримали повного й несуперечливого висвітлення. Розглянемо деякі з них конкретніше.

Зв'язність – це категорія тексту, яка полягає в семантико-граматичному, структурно-композиційному інтегруванні окремих частин у словесне ціле [5: 248]. **Категорія зв'язності** виявляється і на формальному, і на смисловому рівнях. **Формальну**, зовнішню **зв'язність** тексту називають *когезією* (В. Дреслер), **змістову** зв'язність – *когерентністю* (В. Дреслер), **внутрішньою злігістю** (К. Кожевнікова), **інтегративністю** (І. Р. Гальперін). Що ілюструє приклад гіперо-гіпонімії, або квазісинонімії.

За І. Коваликом, зв'язність буває лінійна (або послідовна) та вертикальна (або ланцюжкова). *Зв'язність лінійного типу* – це безпосередній зв'язок окремих частин тексту (лексичний та граматичний). *Вертикальна зв'язність* полягає в тому, що окремі частини тексту пов'язані не безпосередньо одна з одною, а пучковито – через тему, заголовок, власні назви тощо. Тут також у наявності родо-видове підпорядкування.

У лінгвістичній літературі категорію зв'язності розглядають у двох аспектах – структурно-граматичному і змістовому. У першому випадку вивчають **формальні засоби зв'язності**: *семантично близькі слова і фрази, граматичні і стилістичні одиниці, форми і категорії, що формують* текст. У другому йдеться про розвиток теми, яка виступає основним засобом зв'язності тексту. Тут у наявності мероніми й хороніми. Одне підпорядковує інше, є частиною одного поняття. Обидва види зв'язності тісно пов'язані й виокремлюють їх лише з метою наукового аналізу.

Професор Ф. Бацевич надає більшості перелічених категорій статусу ознак тексту. Зокрема до ознак тексту вчений зараховує: *цілісність, зв'язність, проспекції, текстову впорядкованість, членованість, автономність, завершеність, прийнятність*.

В окремому розділі він зв'язність назвав «зчепленням» і трактує її так: *зчеплення – формально-структурна категорія текстової ознаки зв'язності, що виявляється як когезія та когерентність текстової структури; зчеплення – формально-структурна когезія* [1: 184–185]. До засобів зчеплення він відніс: *текстову специфікацію, текстове узагальнення, текстові ускладнення, текстові спрощення* [1: 184–185]. Окремо вчений виділив і категорію **інтегративності**, яку потрактував як «формально-структурну категорію, що об'єднує всі частини з метою досягнення цілісності форми і змісту тексту, сприйняття його як формального і змістового інтегрованого» [1: 186].

До формально-структурних і водночас змістових категорій тексту професор відніс і категорії *прогресії та стагнації*, які забезпечують породження тексту та його розгортання, а стагнація – це гальмування, призупинення розгортання змісту. Обидві категорії тісно пов'язані зі змістовою організацією текстів.

Послугується Ф. Бацевич і категоріями *простору та часу* (локативності й темпоральності). У нього текстовий простір поділено на *об'єктивний* (диктумний) та *суб'єктивний* (модусний), а також на *статичний* і *динамічний*. А категорія часу – на *об'єктивний* та *текстовий*.

Не усталилася єдина термінологія і щодо **назв** загальноновизнаних категорій тексту: **цілісність**–інтеграція–завершеність; **інформативність**–змістовність–завершеність; **категорія простору і часу**–континуум–проспекція; **зв'язність**–когезія–зчеплення; **членованість**–дискретність–деліма tivність; **інтертекстуальність**–транстекстуальність–метатекстуальність–архітекстуальність тощо, які, на нашу думку, не зовсім тотожні між собою, а є лише дотичними. Якщо зв'язність і зчеплення мають спільні координати, їх можна кваліфікувати як абсолютні синоніми, то когезія – вже не може такою бути.

Так, **цілісність** тексту позначає відносну закритість знакової системи тексту, зорієнтована на окремий твір в цілому, включаючи заголовок, зміст, вказує на семантичну єдність теми [4: 349–350], *інтеграція* – це об'єднання усіх частин тексту в єдине ціле, це спосіб створення цілісності тексту [4: 132–133], *завершеність* – **ознака** деяких текстів, що передбачає їхню формальну та змістову закритість [4: 113]. Цей термін входить до синонімного ряду – *інформативність*–*змістовність*, які на перший погляд дуже близькі за значенням, однак у лінгвістиці тексту поняття *змістовність* поділяють на змістово-фактуальну, змістово-концептуальну та змістово-підтекстову інформацію. Ці терміни мають різне функціонування і є квазісинонімами.

Термін **континуум** відрізняється від простору і часу тим, що це рух подій у тексті у часі і просторі, певна послідовність фактів, подій, що розгортаються у просторі і часі [4: 170], а **проспекція** зумовлює термін **ретроспекція** – це вияви хронотопу як часу і простору описуваних у тексті подій, що передбачає перенесення текстових подій у майбутнє або минуле [4: 274]. Значення термінів накладається лише частково. Вони не взаємозамінні.

Членованість (дискретність) тексту – це текстова категорія, яка має подвійну природу: з одного боку – це формальне членування тексту (структурне, композиційне, графічне), з іншого – семантичне: кожний текст створює у внутрішньому світі реципієнта

своєрідну квазіпредметну ситуацію, вибудовує певний можливий світ, що складається з певного набору уявлень про предмети, осіб, їхні властивості та відношення [4: 351]. Тобто ці терміни можна вважати синонімами. Однак термін *делімітація* має відповідник – *демаркування* і стосується як окремих важливих елементів на зразок просодій, окремих сегментів вірша, що зумовлюють його внутрішню єдність структурних складників прози чи драматургії, так і сформованих конкретно-історичних рухів – шкіл, стильових тенденцій, напрямів [4: 76].

Існує синонімія і в термінах актуального членування речення. Це такі як: *тема-рема*, *відоме-невідоме*, *дане-нове*, що позначають ідентичні поняття. Диференціація існує на рівні вживання. У середній школі послуговуються українськими термінами, запозиченими у вищій школі, однак не оминають і національних аналогів. Тобто в наявності абсолютні синоніми.

Наступний ланцюжок: *інтертекстуальність*–*транстекстуальність*–*метатекстуальність*–*архитекстуальність* також має усі ознаки синонімів, бо перший термін означає зв'язність у певному тексті слідів інших текстів. Поняття інтертексту найперше означає сукупність цитат, алюзій, ремінісценцій, символів одного твору, що набувають нового значення та забарвлення в контексті іншого твору. *Метатекстуальність* – це коментарі, дотичні до інших текстів; *архитекстуальність* – це жанровий зв'язок текстів, віднесення тексту до загальних правил побудови тексту, *паратекстуальність* – відношення тексту до свого заголовка, післямови, епіграфа, а *транстекстуальність* – це усякий текст, написаний на тексти.

Ці термінні ряди мають дещо розмиті кордони, їх поняттєве наповнення не завжди тотожне. Тому вважати їх синонімами можна лише умовно.

Існує також у ЛТ кілька термінів на позначення *класифікації* текстів: *типи текстів*, *типологія текстів* – *класи текстів* – *групування текстів*. Професор Ф. Бацевич послуговується усіма цими термінами, вважаючи їх синонімами, оскільки усі вони позначають розрізнення текстів, вважаючи, що за цими термінами стоять різні концепції, підходи і критерії розрізнення текстових просторів [1: 247]

Конструктивні (комунікативні) блоки також мають словесні паралелі: *інтродуктивний блок* – *вступний*; *тематичний (інформативний) блок* – *основний*, *завершальний блок* – *інферативний*. Позначають вони ті самі поняття.

Часто не диференціюють поняття **структури** та **моделі** тексту, оскільки в основі одного й другого терміна лежить поняття «побудова», та в сучасній теорії тексту їх вже починають розрізняти. **Модель** (з франц. *modele* формування) – це складники (складові частини) тексту та їхня послідовність. **Структура** (з лат. – *structura* – побудова, взаєморозміщення, взаєморозташування тексту) – різні методи текстового аналізу, спрямовані на реконструкцію по-різному визначуваної глибинної структури тексту [6, т. III: 402].

Висновки. Зібраний та проаналізований матеріал дає підстави зробити такі висновки: лінгвістика тексту як одна із нових наук перебуває сьогодні на етапі свого становлення й формування. У ній усталюються терміни, які найточніше передають суть позначуваного ними поняття. Однак є низка наукових назв, якими послуговуються або окремі науковці,

або неоднаково їх потрактовують. Деякі такі факти свідчать про термінну синонімію, бо вказують на тотожні або дуже близькі поняття, а значення інших – розходиться, тому їх не варто вважати синонімними. Факт наявності синонімів у сучасній термінології свідчить про недостатній рівень її впорядкованості. Тому термінна база лінгвістики тексту потребує уніфікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Бацевич Ф.* Лінгвістика тексту / Ф. Бацевич, І. Кочан. – Львів, 2016. – 315 с.
2. *Гальперин И. Р.* Текст як об'єкт лінгвістического дослідження / И. Р. Гальперин. – Москва, 1981. – 138 с.
3. *Гальперин И. Р.* Грамматические категории текста / И. Р. Гальперин // Изв. АН СССР Сер. лит. и яз. – 1977. – Т. 36. – № 6.
4. *Голянич М. І.* Лінгвістичний аналіз тексту : словник термінів / М. І. Голянич, Н. Я. Іванишин, Р. Л. Ріжко, Р. І. Стефурак ; за ред. М. І. Голянич. – Івано-Франківськ : Сімик, 2012. – 392 с.
5. *Єщенко Т. А.* Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посібник / Т. А. Єщенко. – Київ : Вид. центр “Академія”, 2009. – 264 с.
6. *Загнітко А.* Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни : у 4 т. / А. Загнітко. – Донецьк : ДонДУ, 2012.
7. *Ковалик І. І.* Методика лінгвістичного аналізу тексту / І. І. Ковалик, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ. – Київ : Вища школа, 1984. – 120 с.
8. *Кондратенко Н. В.* Синтаксис українського модерністського і постмодерністського художнього дискурсу : монографія / Н. В. Кондратенко ; за ред. К. Г. Городенської. – Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2012. – 328 с.
9. *Одинцов В. В.* Стилистика текста / В. В. Одинцов. – Москва : Наука, 1980.
10. *Селиванова Е. А.* Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Е. А. Селиванова. – Киев : Фитосоциоцентр, 2002. – 336 с.
11. СУМ : в 11 т. – Київ : Наукова думка, 1970–1980.
12. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Критерій>
13. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Фактор>

REFERENCES

1. Batsevych, F. (2016). *Linhvistyka tekstu*. Lviv.
2. Halperyn, Y. R. (1981). *Tekst yak ob'єkt lynchvystycheskoho yssledovanyia*. Moskva.
3. Halperyn, Y. R. (1977). *Hrammatycheskye katehoryy teksta*. *Yzv. AN SSSR Ser. lyt. y yaz.* T. 36, № 6.
4. Holianych, M. I., Ivanyshyn, N. Ya., Rizhko, R. L., Stefurak, R. I. (2012). *Linhvistychnyi analiz tekstu : slovnyk terminiv*. Za red. M. I. Holianych. Ivano-Frankivsk: Simyk.
5. Ieshchenko, T. A. (2009). *Linhvistychnyi analiz tekstu: navch. posibnyk*. Kyiv: Vyd. tsentr “Akademiia”.
6. Zahnitko, A. (2012). *Slovnyk suchasnoi lynchvistyky: poniattia i terminy: u 4 t.* Donetsk: DonDU.
7. Kovalyk, I. I., Matsko, L. I., Pliushch, M. Ya. (1984). *Metodyka lynchvistychnoho analizu tekstu*. Kyiv: Vyshcha shkola.

8. Kondratenko, N. V. (2012). *Syntaksys ukrainskoho modernistskoho i postmodernistskoho khudozhnoho dyskursu* : monohrafiia. Za red. K. H. Horodenskoï. Kyiv: Vyd. dim D. Buraho.
9. Odyntsov, V. V. (1980). *Stylystyka teksta*. Moskva: Nauka.
10. Selyvanova, E. A. (2002). *Osnovy lnhvystycheskoi teoryy teksta y kommunykatsyy*. Kyev: Fytosotsyotsentr.
11. SUM: v 11 t. (1970–1980). Kyiv: Naukova dumka.
12. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Kryterii>
13. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Faktor>

*Стаття: надійшла до редакції 15.10.2018
прийнята до друку 13.11.2018*

SYNONYMICS IN THE LINGUISTICS OF THE TEXT AS A CHARACTER OF DEVELOPMENT OR UNCERTAINTY OF TERMS?

Iryna KOCHAN

*Lviv Ivan Franko National University,
Department of Ukrainian Applied Linguistics,
1/ 233, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79001,
tel: (0322) 239 43 55*

Each science, which is in the process of its formation, has a number of synonyms on a term basis, which is explained by the lack of certainty terminology. Unification of terminological systems requires the selection of such a term, which would most closely correspond to the denoted concept. The words are accumulated which denote scientific concepts, they subsequently pass through the consciousness of the people they serve, there is a certain testing, parsing, polishing, comprehension, and finally, the professional selection of the names that most accurately denote scientific concepts, that is, the term system is formed. Linguistics of the text as one of the young linguistic branches at the present stage of its development contains many synonyms. There are synonyms for denoting units of text: suprafrasal unity and a complex syntactic whole; there is signs confusing the notion and categories of text, there is a different division of categories, different names and different categories, which often form synonymous chains. The article analyzes the synonyms found in the linguistics of the text, attempts to learn them, their existence, relevance of functioning in the scientific and educational discipline. It is shown the difference in the denotation of scientific concepts at school and University textbooks in the presentation material about the text. It is pointed out the view of prof. F. Batseвич about some of them. The author of the first textbooks on linguistics of the text proposed a series of own terms on the denoting certain scientific concepts, which are devoid of synonyms, and precisely and unambiguously convey the essence of denoted notion.

Keywords: terms of linguistics of the text, synonymy, Ukrainian language.